

III. Endre sirja Budán.

A nyáron temették III. Béla királyunkat s most rövid idő múlva megint napfényre kerülnek egy Árpádivadék porai. III. Endre az Árpádházból való utolsó királyunk valahol a *budai várszínház alatt van eltemetve*, amelyeket a miniszterelnöki palotával együtt nemskára teljesen lebontanak.

III. Endre király sirjéről a legutóbbi időkig azt hitték, hogy valahol a helyőrség temploma alatt van. E mellett szól a Tudományos akadémia régészeti osztályának emléktáblája is, a mely a templomajtó mellett a falba van illesztve. A vörös márványlapon, amelyet az Akadémia ezernyolczszázhatvanhatban csináltatott, a következő felírás olvasható:

«Ezen Szent János evangelista tiszteletére szentelt templomot és mellette a kolostort a minorita szerzet emelte IV. Béla király alatt 1269-ben. Ide temették 1301-ben III. Endrét, utolsó királyunkat az Árpádok nemzetségéből. A török kor előtt az olaszok plebániája, a törökök alatt minden felekezetnek közös imaháza volt, amely az 1686-iki ostrom alatt anynyira megrongálódott, hogy csupán tornyának alsó fele maradt meg épségben. A templom s a torony felső része a ferencziek számára az ostrom után épült fel. Itt koronáztatt I. Ferencz magyar királyt 1792-ben.

Hogy az Akadémia micsoda alapon állapította meg olyan kategorikusan, hogy a szóban forgó minorita kolostor a mostani várőrségi templom helyén állott (csak az egyetlen Thuróczy krónikája szól emellett, és száz adat ellene), azt közönséges földi észszel nem lehet tudni. Hogy azonban ezzel a megállapodással, minden kutatás nélkül beírta, az épp olyan különös, mint amilyen különös volt a székesfehérvári ásatások eredményének teljes ignorálása. III. Béla király illendő módon való eltemetése és a

Szent István bazilika romjai alatt való tovább kutatás végett évről-évre interpellálták az Akadémiát, *Endre király koporsójához is*, amely már vagyonánál fogva is a legilletékesebb az efajta történelmi kutatásokra, de az Akadémia *sohasem áldozott ilyesmire egyetlen krajczárt sem*. Ha tudós Török Aurél egyetemi tanár maga nem buzgólkodik, III. Béla király és Antiochiai Anna csontjai étlapokba takargatva, bádogládába zárva talán most is ott hevernek valahol a Mátyás-templom alatt, ahova Pálffy Mór gróf kormányzó ezernyolczszázhatvankettőben temettette.

A nyolczvanas években Pauler Gyula jeles történétírónk az Árpádház történetét kutatva és írva, Budavára történetével is sokat foglalatzkodott s kiderítette, hogy az a minorita-templom, amelybe ezernyolczszázegyben, január havában III. Endrét eltemették, *nem a mostani várőrség templomának, hanem a Várszínháznak a helyén állott.*

Ez a templom és az ehhez kapcsolt kolostor a török idők alatt elpusztult, Budavára ostrománál leégett, de a kriptát legalább az eddigi kutatások szerint nem dulták fel, *az csak bedőlt* s lehet, hogy má a török hódoltság korában meg voltelve törmelékkel.

A várban évről évre új süppedések támadnak, itt is, ott is beszakadt, földdel, kövel eltorlaszolt fo-

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárv

792

Szerző

Cím III. Endre sirja Budán.

Várszínház

"1899"

Forrás:

Esti hírlap

Bp.

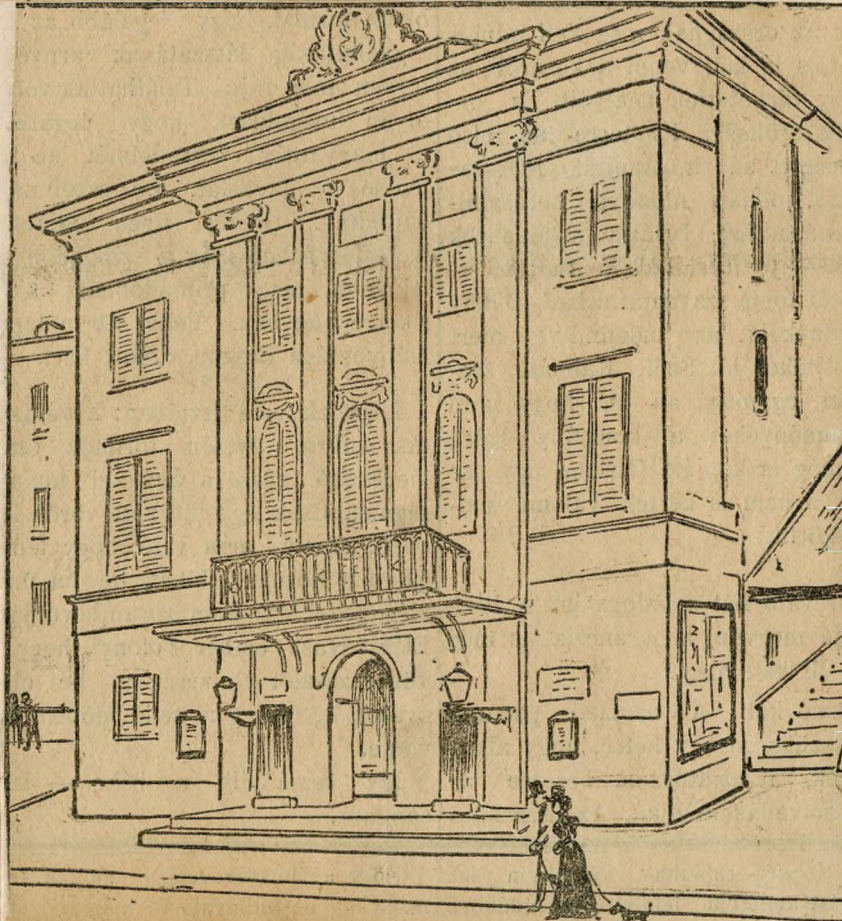
1899 1/9

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

lyosokra bukkannak s nem lehetetlen, van, különösen az alapfalak kiásánál nagyszabású tudományos kutatásokra lesz szükség: megkeresik III. Endre király porait.

A bontásra állandóan egy történettudósokból, régészekből szervezett bizottság ügyel fel, hogy meg ne ismétlődhessék az, ami Székesfehérvárott történt, hogy a kiásott csontokat összekeverték; összetörték, azután egy ládába téve, — mint kiválóan alkalmas helyiségbe — a városháza padlására tették.

Képünk azt a komor, régi, a miniszterelnöki palotával szomszédos épületet ábrázolja, melynek egyik befalazott kriptájában nyugszik III. Endre, az utolsó Árpádházbeli király. Maga az épület már sok minden célra szolgált. Mostani helyén állott a boldogságos szűznek új vagy kisebb egyházának nevezett templom, melyet Szilágyi Erzsébet, Mátyás király anyja, gazdagon megajándékozott. A törökök uralma idejében 1680 körül lerombolták. Kiűzetésük után 1697-ben a karmelita szerzet kolostora volt, melyet II. József 1784-ben német színházzá alakított át, majd a legutóbbi időben aztán magyar előadásokat tartottak benne és Várszínház elnevezés alatt egyedüli ily állandó szórakoztató helye volt a Budaiaknak, míg most néhány hét múlva a kőművesek csákánya fogja végleg lerombolni, hogy helyét az újra építendő miniszterelnöki palota foglalja el.